

καμπάνα

καμπάνα, η, ουσ. [<λατιν. campana], η καμπάνα. **1.** έντονη επίπληξη ή βαριά τιμωρία: «δεν τη γλιτώνω την καμπάνα, αν μάθουν πως άργησα να 'ρθω το πρωί στη δουλειά». **2.** (στη γλώσσα του στρατού) πειθαρχική ποινή, τιμωρία: «πολλοί λίγοι στρατιώτες έφυγαν χωρίς καμπάνα απ' το στρατό». **3.** είδος παντελονιού που φαρδαίνει προς τα κάτω: «υπάρχει μια τάση να ξαναγίνει της μόδας το παντελόνι καμπάνα». (Τραγούδι: *με παντελόνια καμπάνα, δημοκρατία ζητιάνα και το μαλλί φαβορίτα, σουβλάκι με πίτα το φοιτηταριό*). Υποκορ. **καμπανούλα** κ. **καμπανίτσα, η** κ. **καμπανάκι, το** (βλ. λ.). (Ακολουθούν 12 φρ.)·

- ακούγεται καμπάνα (κάποιος ή κάτι), ακούγεται δυνατά και καθαρά: «έχει τόσο δυνατή φωνή, που απ' όσο μακριά κι αν φωνάξει, ακούγεται καμπάνα»·

- αρπάζω καμπάνα, (στη γλώσσα του στρατού), βλ. φρ. *τρώω καμπάνα*·

- βαράω καμπάνα, σημαίνω, προσκαλώ σε συνάθροιση: «μόλις ήρθε ο καινούριος διευθυντής, βάρεσε καμπάνα να μαζετούμε όλοι στο γραφείο του». Από το ότι ακόμη και σήμερα στα χωριά, για μια έκτακτη ή επείγουσα συνάθροιση των κατοίκων του χωριού, χτυπούν την καμπάνα της εκκλησίας·

- για ποιον χτυπάει η καμπάνα, λέγεται στην περίπτωση που δεν ξέρουμε ποιος θα τιμωρηθεί, ποιος θα υποστεί κάποιο κακό ή θα αντιμετωπίσει κάποια δυσκολία από μια ανώτερη αρχή: «είναι πάλι εξαγριωμένος ο διευθυντής και κανείς μας δεν ξέρει για ποιον χτυπάει η καμπάνα». Αναφορά στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Αμερικανού συγγραφέα Ερν. Χεμινγκουέι·

- έχει φωνή καμπάνα, βλ. λ. [φωνή](#)·

- να χτυπήσω καμιά καμπάνα! έκφραση έκπληξης, όταν σε συνεχόμενες κακές ειδήσεις μας έρχεται και κάποια καλή ή, όταν σε συνεχόμενες αναποδιές μας έρχεται και μια ευνοϊκή κατάσταση. Από το ότι, παλιότερα στα χωριά, στα δυσάρεστα και στα ευχάριστα γεγονότα χτυπούσαν την καμπάνα της εκκλησίας για να συγκεντρωθούν οι κάτοικοι να μάθουν το γεγονός·

- όπου χτυπάει καμπάνα, για πούστης για πουτάνα, από το ότι οι δυο αυτοί ανθρώπινοι τύποι προξενούν πάντοτε με τις ιδιαιτερότητές τους και την ελευθεροστομία τους το μεγάλο ενδιαφέρον της ομήγυρης: «ήταν όλοι στη μεγάλη σάλα και ξεκαρδίζονταν με τα καμώματα του ντιγκιντάνγκα, γιατί, όπου χτυπάει καμπάνα, για πούστης για πουτάνα». Από την εικόνα του ανθρώπου που, όταν συνέβαινε κάποιο σπουδαίο γεγονός, ευχάριστο ή δυσάρεστο, χτυπούσε την καμπάνα του χωριού, για να μαζετούν οι χωρικοί από τις δουλειές τους, κατά το συνήθειο, στην πλατεία του χωριού·

- πέφτει καμπάνα ή πέφτουν καμπάνες, (στη γλώσσα του στρατού) επιβάλλεται ποινή, τιμωρία: «συνήθως κάθε πρωί στην αναφορά πέφτουν καμπάνες»·

- ρίχνω καμπάνα ή ρίχνω καμπάνες, (στη γλώσσα του στρατού) επιβάλλω ποινή, τιμωρία: «πρόσεχε τον αυτόν τον αξιωματικό, γιατί συνέχεια ρίχνει καμπάνες»·

- σημαίνει η καμπάνα, ηχεί: «κάθε Κυριακή πρωί σημαίνει η καμπάνα, καλώντας τους πιστούς στην εκκλησία». Πρβλ. *την καμπάνα του χωριού μας την ακούτε παιδιά, τι γλυκά σημαίνει, τι γλυκά σημαίνει, ντιν νταν ντον* (Παιδικό τραγούδι)·

- του ρίχνω καμπάνα, (στη γλώσσα του στρατού) του επιβάλλω ποινή, τιμωρία, τον τιμωρώ: «και μόνο να υποπτευθώ πως κάποιος σκέφτηκε να κάνει κοπάνα, θα του ρίξω καμπάνα»·

- τρώω καμπάνα, (στη γλώσσα του στρατού) δέχομαι κάποια ποινή, κάποια τιμωρία: «έφαγα καμπάνα, γιατί έκανα κοπάνα απ' την αγγαρεία»·